

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Praxe v českých a německých školách

Šárka Hončíková

Plzeň 2019

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra germanistiky

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina – němčina

Bakalářská práce

Praxe v českých a německých školách

Šárka Hončíková

Vedoucí práce:

Mgr. Andrea Königsmarková, Ph.D.

Katedra germanistiky

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Konzultant:

Mgr. Andrea Königsmarková, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2019

.....

Anotace v češtině

Tato bakalářská práce se zabývá dostupností a smysluplností praxe v České republice, a srovnává totéž s Německem. Dále je zde zmíněna situace v Německu, kde je zkušenost spíše s duálním vzděláváním. Hlavní část práce se věnuje získávání a srovnávání informací pomocí dotazníků. Důležitým smyslem práce je porovnání dostupnosti praxe, zájem studentů o její získání a srovnání dvou rozdílných přístupů. Součástí práce jsou také překlady, které čtenáři pomohou porozumět danému tématu.

Klíčová slova

praxe, absolvent, duální vzdělávání, zaměstnavatel, škola, student, pracovní proces, studijní obor.

Annotation in english

This bachelor thesis deals with the availability and meaningfulness of practice in the Czech Republic and compares the same with Germany. Furthermore, the situation in Germany is mentioned, where the experience is more with dual education. The main part of the work is devoted to obtaining and comparing information using questionnaires. An important purpose of the work is to compare the availability of practice and the interest of students in obtaining it and comparing two different approaches. The work also includes translations to help readers understand the subject.

Keywords

practice, graduate, dual education, employer, school, student, work process, branch of study

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce Mgr. Andree Königsmarkové Ph.D. za cenné rady, připomínky a podporu při zpracování této práce. Mé další poděkování patří rodině, mému příteli a přátelům za trpělivost a podporu.

Obsah

OBSAH.....	6
ÚVOD.....	9
1 TEORIE – POZICE PŘEDMĚTU PRAXE VE STUDENTSKÉM PROGRAMU	11
1.1 Co rozumíme pod pojmem praxe.....	11
1.2 Rozdíl mezi praxí a stáží.....	12
1.3 Praxe a firmy	12
1.4 Praxe ve světle zákona.....	12
2 DUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ JAKO ZDROJ INSPIRACE PRO ČESKÝ ŠKOLSKÝ SYSTÉM	14
2.1 Situace v Česku	15
2.2 Situace v Německu	15
2.2.1 Překlad – originál německého textu jako příklad dobré praxe pro české studenty .	16
2.2.1.1 DIE DUALE HOCHSCHULE BADEN-WÜRTTEMBERG (DHBW)	16
2.2.1.2 DAS DUALE STUDIENKONZEPT DER DHBW.....	16
2.2.1.3 ALLEINSTELLUNGSMERKMALE DES DUALEN STUDIENKONZEPTS	17
Die DHBW arbeitet eng mit rund 9.000 Unternehmen und sozialen Einrichtungen in ganz Deutschland zusammen – den so genannten „Dualen Partnern“.....	17
2.2.1.4 VORTEILE DES DUALEN STUDIUMS AN DER DHBW	17
2.2.1.5 ERFOLGREICHE ZUSAMMENARBEIT MIT DUALEN PARTNERN	18
2.2.1.6 ANERKANNTES QUALITÄT ALS SCHLÜSSEL ZUM ERFOLG.....	18
2.2.2 Překlad – česká verze německého textu jako příklad dobré praxe pro české studenty	19
2.2.2.1 VYSOKÁ ŠKOLA DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BADEN-WÜRTTEMBERG (DHBW)	19
2.2.2.2 DUÁLNÍ STUDIJNÍ KONCEPT VYSOKÉ ŠKOLY DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BÄDENSKA- WÜRTTEMBERSKA	19

2.2.2.3	VÝHODY DUÁLNÍHO STUDIA NA VYSOKÉ ŠKOLE DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BÁDENSKA-WÜRTEMBERKA	20
2.2.2.4	ÚSPĚŠNÁ SPOLUPRÁCE S DUÁLNÍMI PARTNERY.....	20
2.2.2.5	UZNÁVANÁ KVALITA JAKO KLÍČ K ÚSPĚCHU	21
3	ČÍM A PRO KOHO JE PRAXE ČI DUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍNOSNÉ.....	22
3.1	Přínos duálního vzdělávání či praxe pro studenty	22
3.2	Přínos duálního vzdělávání či praxe pro absolventy.....	22
3.3	Přínos duálního vzdělávání a praxe pro školy	23
3.4	Přínos duálního vzdělávání a praxe pro firmy	23
3.5	Přínos duálního vzdělávání a praxe pro společnost.....	24
4	PŘEKAD	25
4.1	Entwicklung des dualen Studiums in Deutschland – Geschichte und Statistik.....	25
4.1.1	Inhaltsverzeichnis	25
4.2	Geschichte: So fing alles an.....	25
4.2.1	Vorreiter Baden-Württemberg.....	26
4.2.1.1	Duales Studium mit akademischem Abschluss.....	26
4.3	Statistiken zur Entwicklung des dualen Studiums	27
4.4	Vývoj duálního studia v Německu – historie a statistiky	29
4.4.1	Průkopník Bádensko-Württembersko	29
4.4.1.1	Duální studium s akademickým titulem.....	30
4.5	Statistiky vývoje duálního studijního programu.....	30
4.6	Glosář:	32
5	ANALÝZA.....	33
5.1	Průzkum dostupnosti praxe a zájem českých studentů o její získání v roce 2012	33
5.2	Průzkum dostupnosti praxe a zájem českých studentů o její získání v roce 2019	34

5.3	Porovnání průzkumů z let 2012 a 2019	35
5.4	Průzkum dostupnosti praxe a zájem německých studentů o její získání v roce 2019.....	36
5.5	Porovnání dostupnosti praxe a zájmu českých a německých studentů	37
5.6	Praxe a firmy	38
5.6.1	Stanoviska firem	38
5.6.2	Trainee program	42
5.6.3	Překlad – Zahnradfabrik (ZF)	42
5.6.4	Česká verze překladu	43
5.6.5	Zkušenost s duálním vzděláváním ve firmě ZF Engineering z pohledu německých studentů jako dobrý příklad praxe	43
5.6.6	Překlad pohledu německého studenta na duální systém	44
5.6.7	Vyjádření od zaměstnankyně ZF, která měla na starost studenta ze zahraničí.....	45
6	ZHODNOCENÍ A ZÁVĚR	46
	SEZNAM TABULEK.....	49
	SEZNAM GRAFŮ	49

Úvod

Nedostatek praxe v českých školách je v dnešní době velmi častým tématem. Tato práce zkoumá dostupnost praxe a zájem studentů o její získání. Dále zkoumá duální studium v českých a německých školách. Součástí práce je také překlad, jako příklad dobré praxe pro české čtenáře. Předpokládaný přínos práce je zjištění, a porovnání situace s praxemi v České republice a Německé spolkové republice. Jako další předpokládaný přínos práce je možnost implementování duálního systému do českého školství.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol.

V první kapitole je pojednáváno o tom, co se rozumí pod pojmem praxe, rozdíl mezi praxí a stáží, praxe a firmy a praxe ve světle zákona, kde může být nerespektování zákonné úpravy pro firmy až likvidační.

Druhá kapitola se zabývá duálním vzděláváním jako zdrojem inspirace pro český školský systém. Zabývám se zde výhodami duálního vzdělávání. Je zde popsána situace v Česku a Německu. V této kapitole je také zahrnut překlad o duálním vzdělávání pro české čtenáře.

Otázka, čím a pro koho je praxe či duální vzdělávání přínosné je zmíněna ve třetí kapitole. Je zde popsáno, jaký přínos má praxe či duální vzdělávání pro studenty, absolventy, školy, firmy a celou společnost.

Čtvrtá kapitola obsahuje překlad německého textu Entwicklung des dualen Studiums in Deutschland – Geschichte und Statistik. Tento text pojednává o vývoji duálního systému v Německu.

Analýza zahrnutá v páté kapitole se skládá z několika dotazníků zkoumajících dostupnost praxe a zájem českých a německých studentů o její získání. V této kapitole je dále porovnán zájem českých studentů o praxi a její dostupnost v roce 2012 a roce 2019. Důležitou součástí je postoj firem k praxím, dále je zmíněna německá firma ZF jako dobrý příklad praxe pro české čtenáře. Obsahuje zkušenosti německého studenta, který absolvoval duální vzdělávání a zaměstnankyně, která ho měla na starosti.

V šesté kapitole jsou shrnuty výsledky výzkumu, které byly zjištěny. Dále je navrženo zavést duální systém v České republice.

V závěru práce můžete nalézt seznam literatury, která byla použita při vypracování této bakalářské práce.

1 Teorie – pozice předmětu praxe ve studentském programu

1.1 Co rozumíme pod pojmem praxe

Dle Národního ústavu pro vzdělávání (NVÚ, 2013) ¹ praxí chápeme rozvinutí teoretických znalostí, které student získává během studia, a které mu mohou dopomoci při pozdějším kariérním postupu. Dá se říci, že bez praxe student v pozdějším profesním životě těžko hledá uplatnění.

Problémem zejména v českém školství je nedostatečná délka praxe a její nevyhovující model. V moderní společnosti je problematické uplatňovat způsob „nejdřív škola, potom praxe.“ Přestože teoretické znalosti nám mohou dát dobrý základ, nepostačují k tomu, aby absolvent kompetentně vykonával svou profesi. V rámci praxe jako integrální součástí studia si student již během studia může skutečně ověřit, zda se při výběru svého oboru rozhodl správně a zda se na zvolenou pozici hodí. Absolvent má poté již jasnou představu, nestřídá tak často zaměstnání a může se plně věnovat rozvíjení znalostí, schopností a dovedností získaných v rámci teoretického studia (Doležalová, 2018) ².

Podle průzkumu Národního ústavu pro vzdělávání (NÚV, 2017) ³ většina firem preferuje absolventy, kteří za sebou mají stáž nebo praxi, a to nejlépe v daném oboru, co je praxe a co stáž je vysvětleno v podkapitole 1.2 (Rozdíl mezi praxí a stáží). V některých oborech se také stává, že si firmy studenta takzvaně vychovávají a umožní mu po absolvování studia nástup na odpovídající pozici. Dá se říci, že praxe studentovi usnadní kariérní postup, a tím i dosažení vyšší platové třídy. Dnešní studenti si velmi dobře uvědomují, že jim chybí zkušenosti a praxe v oboru. Velká většina studentů při studiu pracuje, ovšem jen zhruba třetina pracuje zcela v oboru, častěji můžeme vidět, že studenti dochází do zaměstnání, které nesouvisí s jejich budoucím uplatněním. (Ipsos, 2017) ⁴

1.2 Rozdíl mezi praxí a stáží

Dle Národního informačního centra pro mládež (Kunstová, 2018) ⁵ se praxí rozumí, jak je uvedeno v podkapitole 1.1 (Co rozumíme pod pojmem praxe) předávání praktických dovedností, které rozvíjejí teoretické znalosti v oboru. Není nutné vyjíždět do zahraničí, což je pro stáž podmínkou. Při stáži je student pouze školen a na rozdíl od praxe absolvent není schopen pracovat v daném oboru, pouze získává kontakty a první zkušenosti. Co mají obě společné je, že jsou zpravidla neplacené.

1.3 Praxe a firmy

Další otázkou je spolupráce mezi školami a firmami. Jednou z možností je rozšíření výběru praxí, stáží a brigád, které jsou studentům nabízeny. Dalším řešením by mohla být spolupráce firem se školami při tvorbě výuky, či aby se daní odborníci přímo podíleli na výuce předmětu. Celkem 57 % respondentů by chtělo, aby firmy podporovaly vybrané obory.

Nejen pro studenty je důležité, aby společnosti spolupracovaly s vysokými školami, ale měli by také připravit odpovídající zázemí mladé generaci. Subjektivní pohled a přístup firem k praktikantům zahrnuje 6. kapitola (Analýza) (Schröderová, 2018) ⁶

1.4 Praxe ve světle zákona

Důležitým aspektem, který se týká praxí, je jejich zákonné ukotvení. (Klega, 2016) ⁷ Z pohledu zákona je veliký rozdíl mezi tím, jestli praxi zařizuje škola nebo si ji student vyřizuje sám. Pokud je pro studenta praxe povinná, pak by měla smlouvu s poskytovatelem uzavírat škola. Zde je potom problém s odměnou, kterou studentovi hradí ten, u koho byla produktivní činnost vykonávána. Za produktivní činnost je považována taková, která přináší příjem. Je důležité zmínit, že pokud je odměna poskytována, je nutné, aby nebyla menší než třetina minimální mzdy. Tato praxe však platí jen v případě středních odborných škol, na vysoké školy se nevztahuje.

Pokud se smluvní strany dohodnou na tom, že praxe nebude nijak zaplacená, je lepší, když si obě strany připraví smlouvu a různé podklady dokazující inspektorátu práce, že nejde o závislou činnost, ale pouze o neplacenou praxi. Pokud se obě strany rozhodnou, že praxi nijak smluvně neupraví, zaměstnavatel se pak vystavuje riziku pokuty, která v některých případech může být i likvidační.

Pokud se student rozhodne zařídit si praxi sám, je pro zaměstnavatele výhodnější, pokud obě strany uzavřou některou z dohod mimo pracovní poměr, zvláště v případě, má-li být student platově ohodnocen. Pokud se však oba dohodnou na opačném případě, tedy že student nebude dostávat za praxi mzdu, musí si zaměstnavatel uvědomit, že se vystavuje riziku vysoké pokuty, v případě malých živnostníků až likvidační.

Je nutné podotknout, že zákon nedostatečně upravuje studentské praxe. Je možné vytvořit nový smluvní typ v rámci zákona, který by upravoval tuto problematiku. Nový zákon je tím více potřeba, vzhledem k neustálému zdůrazňování praxí v profesním životě studenta.

2 Duální vzdělávání jako zdroj inspirace pro český školský systém

Podle analýzy systému odborného vzdělávání, který byl zveřejněn v rámci projektu Pospolu zaštitěném Národním ústavem pro vzdělávání (Pospolu, 2015) ⁸ je ke kvalitnímu systému vzdělávání určitě přínosem duální vzdělávání, které je spjaté s trhem práce. Pod tímto pojmem rozumíme kombinaci teoretických znalostí, které nám může dát škola a praktického učení, čímž se celé studium stává atraktivnější.

Zařazení do pracovního procesu je pro studenty mnohem jednodušší. Studenti jsou seznámeni s problematikou dané profese, a to přímo v konkrétním podniku. Budoucí pracovní uplatnění je pro studenty duálního vzdělávání otevřenější, protože najít pracovní nabídky je snazší s takto bohatou pracovní zkušeností. Není výjimkou, že první zaměstnání absolventa je v podniku, se kterým spolupracoval. Studium není přímo podřízeno praktickým potřebám, ale bere na ně ohled podle jednotlivých odvětví.

Tento systém má výhody pro všechny, kdo se ho účastní – studenti, školy, zaměstnavatelé a potažmo celá společnost. Na rozdíl od praxe, u které běžně student plat nedostává, touto problematikou jsem se zabývala v podkapitole 1.4 (Praxe ve světle zákona), je v duálním vzdělávání za svou práci finančně ohodnocen. Logicky studenta nemotivuje práce neohodnocená, ale má větší zájem o práci finančně ohodnocenou. Celkově to vede ke zvýšené motivaci, zodpovědnosti, a vnímavosti studenta. Někteří se snadněji vydají na dráhu podnikání. Má-li za sebou absolvent studium, ve kterém je zařazeno duální vzdělávání, má větší šanci na lepší platové ohodnocení než student se studiem založeným na školní výuce.

Jako další zdroj inspirace pro český školský systém, by mohly být pozitivní výsledky grafu 5.4 (Průzkum dostupnosti praxe a zájem německých studentů o její získání), kde je možné vidět, že více jak polovina studentů nemá problém se získáním praxe v oboru. E-mail od německého studenta a zaměstnankyně firmy, kde student vykonával duální vzdělávání by mohl českému čtenáři poskytnout reálnou představu jak o kladech, tak o záporech tohoto systému vzdělávání. Tyto informace jsou uvedeny v 5. kapitole (Analýza).

2.1 Situace v Česku

Jak vyplývá z dat úřadu vlády české republiky (Pícl, Černý, Gargulák, 2015)⁹. Národní ústav pro vzdělání vypracoval studii, ze které plyne, že je v současné době v České republice pro firmy opravdu těžké najít absolventy, kteří splňují požadavky firem, co se týče odborných znalostí. Řešení by mohlo být zavedení duálního systému vzdělávání, jeho výhody jsou popsány ve výše uvedené kapitole 2 (Duální vzdělávání jako zdroj inspirace pro český školský systém). V České republice momentálně z projektu Pospolu vzešel návrh nového modelu odborného vzdělávání, kam budou zaváděny prvky duálního systému, které by změnily současný stav, kdy je vzdělání založeno primárně na školní výuce. Cílem je uspokojit zaměstnavatele, kteří potřebují více absolventů, které si sami mohou „vychovat“. Důraz kladený na praxi, která v současné době není jednoduše přístupná, je základním pilířem. Při zavedení duálního vzdělávání v České republice by muselo dojít k zásahům i do zákonodárství, jak bylo zmíněno v kapitole 1.4 (Praxe ve světle zákona).

2.2 Situace v Německu

Dle knihy *Berufsbildung in Deutschland* (Hippach-Schneider, 2007)¹⁰ je nadpoloviční většina studentů na sekundární úrovni vzdělávána duálním systémem. Část studentů je dokonale připravena na práci ve svém oboru a nastupuje rovnou do zaměstnání. Někteří pokračují na vysokou školu. Část studentů pokračuje na vysoké odborné školy, zde je také velmi oblíbené praktické vzdělání. U některých oborů je nutností, aby měl student před započítím studia odpovídající zkušenosti z praxe, dostupnost a zájem studentů o její získání je vyobrazena v grafu 5.4 (Průzkum dostupnosti praxe a zájem německých studentů o její získání). Toto studium je převážně čtyřleté. Tyto školy se zaměřují na oblíbené obory, jako jsou například ekonomie, sociální vědy a zdravotnictví. Další možností, jak studovat na terciální úrovni je profesní akademie. Podle některých odborných publikací je Duální systém v Německu označován jako optimální typ vzdělávacího modelu (Euler 2013, Hensen a Hippach-Schneider 2012 aj.)

2.2.1 Překlad – originál německého textu jako příklad dobré praxe pro české studenty

2.2.1.1 DIE DUALE HOCHSCHULE BADEN-WÜRTTEMBERG (DHBW)

Die DHBW ist das duale Original: die erste staatliche duale, d. h. praxisintegrierende Hochschule in Deutschland. Gegründet am 1. März 2009 basiert sie auf dem seit über vier Jahrzehnten erfolgreichen dualen Studienkonzept der baden-württembergischen Berufsakademie.

Mit derzeit über 33.000 Studierenden, rund 9.000 kooperierenden Unternehmen und sozialen Einrichtungen sowie über 160.000 Alumni ist die DHBW die größte Hochschule des Landes.

Die Duale Hochschule Baden-Württemberg bietet ein breites Spektrum an national und international akkreditierten dualen Bachelor-Studiengängen in den Bereichen Wirtschaft, Technik, Sozialwesen sowie Gesundheit und ist zwölfmal in Baden-Württemberg vertreten. Darüber hinaus zählen auch berufsintegrierende und berufsbegleitende Master-Studiengänge zum Angebot der Hochschule.

2.2.1.2 DAS DUALE STUDIENKONZEPT DER DHBW

Das duale Studienkonzept der DHBW mit dem regelmäßigen Wechsel zwischen dem Studium an der Hochschule und dem Studium beim Dualen Partner ist einzigartig in Deutschland. Studierenden wird so nicht nur theoretisches Wissen vermittelt, sondern sie lernen auch, dieses in der Praxis anzuwenden.

¹¹ Broschüren Handbuch Betriebe [online]. [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: http://www.dhbw.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/Broschueren_Handbuch_Betriebe/DHBW_Imageflyer_Deutsch.pdf

2.2.1.3 ALLEINSTELLUNGSMERKMALE DES DUALEN STUDIENKONZEPTS

Die DHBW arbeitet eng mit rund 9.000 Unternehmen und sozialen Einrichtungen in ganz Deutschland zusammen – den so genannten „Dualen Partnern“.

Die Dualen Partner wählen ihre Studierenden selbst aus und übernehmen als Mitglieder der Hochschule den praxisorientierten Teil des Studiums. Die Bewerbung für ein duales Studium an der DHBW erfolgt direkt bei einem der Dualen Partner.

Die Studierenden wechseln während ihres dreijährigen Studiums regelmäßig zwischen Hochschule und Unternehmen /sozialer bzw. gesundheitsnaher Einrichtung und erhalten während der gesamten Studiendauer eine monatliche Vergütung.

Über 85% der Studierenden werden von ihrem Dualen Partner nach Studienabschluss übernommen.

2.2.1.4 VORTEILE DES DUALEN STUDIUMS AN DER DHBW

FINANZIELLE UNABHÄNGIGKEIT

Die Studierenden sind vom ersten Studientag an finanziell unabhängig: Als Angestellte erhalten sie für die gesamte Studiendauer eine monatliche Vergütung. Diese wird vom Dualen Partner festgelegt.

INTENSIVSTUDIUM AN ZWEI LERNORTEN

Das Studium an der DHBW dauert drei Jahre und beginnt jeweils am 1. Oktober. Das Studium findet an zwei Lernorten statt – an der Hochschule und am Arbeitsplatz, beim Dualen Partner. Die Studierenden lernen akademisch und erfahrungsbasiert und erwerben so eine übergreifende Handlungskompetenz.

KLEINE KURSGRUPPEN

Eine Kursgruppe besteht aus selten mehr als 30 Studierenden, daher ist eine intensive Betreuung durch Professoren / -innen und Dozenten / -innen gewährleistet. Diese Rahmenbedingungen fördern die Motivation und tragen entscheidend zum Lernerfolg bei.

2.2.1.5 ERFOLGREICHE ZUSAMMENARBEIT MIT DUALEN PARTNERN

PRAXISNAH, AKTUELL UND ANWENDUNGSORIENTIERT

Die Dualen Partner engagieren sich in vielen Bereichen der Hochschule und bringen sich in Gremien und Kommissionen ein. So werden aktuelle Entwicklungen in Wirtschaft, Technik und Gesellschaft in die Curricula einbezogen. Die während des Studiums beim Dualen Partner erbrachten Leistungen sind integrativer Bestandteil des Studiums; daher sind alle Studiengänge an der DHBW als Intensivstudiengänge anerkannt und werden mit 210 ECTS-Punkten bewertet. Auch im Bereich der kooperativen Forschung wird anwendungs- und transferorientiert mit den Dualen Partnern zusammengearbeitet.

PARTNERLISTEN DER DHBW Die DHBW

verfügt über so genannte Partner- bzw. Firmenlisten, denen die kooperierenden Unternehmen und sozialen bzw. gesundheitsnahen Einrichtungen des jeweiligen Studienangebots entnommen werden können. Die Listen sind online auf den Webseiten der einzelnen Studienangebote zu finden.

2.2.1.6 ANERKANNTE QUALITÄT ALS SCHLÜSSEL ZUM ERFOLG

SICHERE CHANCEN AUF DEM ARBEITSMARKT

Auf dem Arbeitsmarkt sind die Absolventinnen und Absolventen der DHBW dank ihres fundierten Wissens und ihrer Praxiserfahrung sehr gefragt. In den letzten Jahren hatten jeweils über 85 % der Studierenden bei ihrem Abschluss bereits einen festen Arbeitsvertrag unterschrieben.

INTERNATIONALE AUSRICHTUNG

Die DHBW unterhält zahlreiche Kontakte zu Hochschulen und Universitäten im Ausland. Daher besteht in den meisten Studiengängen die Möglichkeit, einen Teil des Studiums im Ausland zu verbringen.

NATIONALE UND INTERNATIONALE ANERKENNUNG

Die Zentrale Evaluations- und Akkreditierungsagentur (ZEvA) hat im Jahr 2006 alle Studiengänge der DHBW erfolgreich akkreditiert und im Juli 2008 mit 210 ECTS-

Punkten als Intensivstudiengänge bewertet. Im Jahr 2011 wurde die DHBW von der ZEvA als erste Hochschule in Baden-Württemberg systemakkreditiert. Die DHBW hat damit den Nachweis erbracht, dass ihr hochschulinternes Qualitätsmanagementsystem so verlässlich funktioniert, dass sie künftig ihre Studienangebote selbst akkreditieren kann.

2.2.2 Překlad – česká verze německého textu jako příklad dobré praxe pro české studenty

2.2.2.1 VYSOKÁ ŠKOLA DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BADEN-WÜRTEMBERG (DHBW)

Vysoká škola duálního vzdělávání BADEN-WÜRTEMBERG je duální originál: první státní duální, tzn. s praxí integrovaná vysoká škola v Německu. Byla založena 1.března 2009 a vychází z konceptu duálního studia Bádensko-Württemberské odborné akademie, který je úspěšný již více než čtyři desetiletí.

S více než 33 000 studenty, přibližně 9 000 spolupracujícími společnostmi, sociálními institucemi a více než 160 000 absolventy, je vysoká škola duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska největší univerzitou v zemi.

Vysoká škola duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska nabízí širokou škálu celostátně i mezinárodně akreditovaných duálních bakalářských programů v oborech ekonomie, technologie, sociální práce, zdravotnictví a je zastoupena dvanáctkrát v Bádensku-Württembersku. Součástí nabídky univerzity jsou také programy zaměřené na integraci pracovních příležitostí a magisterské programy.

2.2.2.2 DUÁLNÍ STUDIJNÍ KONCEPT VYSOKÉ ŠKOLY DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BÄDENSKA-WÜRTEMBERSKA

Koncept duálního studia Vysoké školy duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska je s pravidelnou změnou mezi studiem na univerzitě a studiem u duálního partnera jedinečný. Studenti se nejen vyučují teoretické znalosti, ale také se naučí aplikovat je v praxi.

Svébytné znaky DUÁLNÍHO STUDIJNÍHO KONCEPTU Vysoká škola duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska úzce spolupracuje s přibližně 9 000 společnostmi a sociálními institucemi po celém Německu tzv. "Duálními partnery".

Duální partneři si sami vybírají studenty a jako členové univerzity se podílejí na praktické části studia. Žádost o duální studium na vysoké škole duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska probíhá přímo u jednoho z duálních partnerů.

Během tříletého studijního období se studenti pravidelně střídají mezi univerzitou a společností / sociálním zařízením nebo zdravotnickým ústavem a dostávají měsíční odměnu během celého studijního období.

Více než 85 % studentů je po ukončení studia přijato svým duálním partnerem.

2.2.2.3 VÝHODY DUÁLNÍHO STUDIA NA VYSOKÉ ŠKOLE DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BÁDENKA-WÜRTEMBERSKA

FINANČNÍ NEZÁVISLOST

Studenti jsou finančně nezávislí od prvního dne studia. Jako zaměstnanci dostávají měsíční příspěvek po celou dobu studia. To je určeno od duálního partnera.

INTENZIVNÍ STUDIUM NA DVOU VZDĚLÁVACÍCH LOKALITÁCH

Studium na vysoké škole duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska trvá tři roky, počínaje 1. říjnem. Studium probíhá ve dvou lokalitách – na univerzitě a na pracovišti u duálního partnera.

MALÉ KURZOVÉ SKUPINY

Skupina kurzů má zřídka více než 30 studentů, takže je zaručeno intenzivní vedení profesorů/profesorek a lektorů/lektorek. Tyto rámcové podmínky podporují motivaci a rozhodujícím způsobem přispívají k úspěchu ve vzdělávání.

2.2.2.4 ÚSPĚŠNÁ SPOLUPRÁCE S DUÁLNÍMI PARTNERY

PRAKTICKY, AKTUÁLNĚ A APLIKAČNĚ ORIENTOVANÉ

Duální partneři jsou zapojeni do mnoha oblastí univerzity a účastní se výborů a komisí. Současný vývoj v ekonomice, technologii a společnosti je tak zahrnut do učebních

osnov. Nedílnou součástí studia jsou služby poskytované duálním partnerem; Všechny studijní programy na vysoké škole duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska jsou proto uznávány jako intenzivní studijní programy a jsou hodnoceny 210 body ECTS. Také v oblasti kooperativního výzkumu spolupracuje s duálními partnery aplikačně i transferově.

PARTNERSKÉ SEZNAMY VYSOKÉ ŠKOLY DUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ BÁDENSKA-WÜRTTEMBERSKA

Tato škola má seznamy partnerů nebo firem, ve kterých lze nalézt spolupracující společnosti a sociální či zdravotnické instituce příslušného studijního programu. Seznamy jsou k nalezení na internetových stránkách jednotlivých nabízených kurzů.

2.2.2.5 UZNÁVANÁ KVALITA JAKO KLÍČ K ÚSPĚCHU

BEZPEČNÉ PŘÍLEŽITOSTI NA TRHU PRÁCE

Absolventi vysoké školy duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska jsou na trhu práce velmi žádaní díky svým hlubokým znalostem a praktickým zkušenostem. V posledních letech podepsalo smlouvu o trvalém zaměstnání již více než 85 % studentů.

MEZINÁRODNÍ ORIENTACE

Vysoká škola duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska

Udržuje četné kontakty s vysokými školami v zahraničí. V důsledku toho vzniká ve většině studijních plánů možnost strávit část svého studia v zahraničí.

NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ UZNÁVÁNÍ

Centrální agentura pro hodnocení a akreditaci (ZEvA) v roce 2006 úspěšně akreditovala všechny studijní programy vysoké školy duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska a v červenci 2008 je ohodnotila 210 ECTS kredity jako intenzivní studijní programy. V roce 2011 byla vysoká škola duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska akreditována agenturou pro hodnocení a akreditaci jako první univerzita v Bádensku-Württembersku. Vysoká škola duálního vzdělávání Bádenska-Württemberska prokázala, že její interní systém řízení kvality funguje tak spolehlivě, že si mohou v budoucnu sami akreditovat své studijní programy.

3 Čím a pro koho je praxe či duální vzdělávání přínosné

3.1 Přínos duálního vzdělávání či praxe pro studenty

Podle ČTK¹² je jednou z výhod pro studenty práce v podniku, ve které si uvědomí, zda se mu v daném oboru líbí, daří a zda chce pokračovat ve studiu. Uvědomí si, k čemu je dobrá naučená teorie ve škole a jak se prakticky používá. Student zjistí své silné a slabé stránky, na kterých může zapracovat. Pro studenty je důležité, když si zkusí odpovědnost za svěřené úkoly a samostatnou práci. Jak je již zmíněno v kapitole 1.1 (Co rozumíme pod pojmem praxe), je největší přínosem pro studenty hlavně budoucí uplatnění. Proces učení se stává lákavější. Seznámení se s oborem, pro který se student rozhodl je hlubší a zkusí si praktické věci „přímo na vlastní kůži“. Student má ve firmě přístup ke strojům a vybavení, které škola nemůže poskytnout.

3.2 Přínos duálního vzdělávání či praxe pro absolventy

Ve studii MPO (Kazdová, 2003)¹³ jsou jako výhody pro absolventy uvedeny hlavně jednodušší možnosti získání práce v oboru, nástup do známého prostředí, lepší přijetí zaměstnavatelem a naděje na lepší platové ohodnocení. Absolvent přichází do známého prostředí a vykonává alespoň částečně známou činnost, na kterou je již připraven a ví, co se se od něj žádá. Člověk, který za sebou má dobrou praxi je již zaškolen a pružněji se zapojuje do chodu firmy. Mnohdy je snazší i začleňování do kolektivu, což je také důležité pro to, jak se v práci absolvent cítí a potažmo v jaké kvalitě odvádí dané úkoly a jak rychle se tedy stane plnohodnotným zaměstnancem. Cítí-li zaměstnanec, že je akceptován, a to nejen vedením firmy ale i spolupracovníky, protože jeho znalosti a tím i výkony jsou na dobré úrovni, vede to ke spokojenosti, nejen jeho, ale vlastně všech zúčastněných.

3.3 Přínos duálního vzdělávání a praxe pro školy

Pozice předmětu praxe/duálního vzdělávání ve studentském programu je jeden z nejdůležitějších aspektů, na který by škola měla klást důraz. Škola by ve svém vlastním zájmu měla pomáhat studentům vybírat firmy, ve kterých budou praxi/duální vzdělávání vykonávat. Z možných firem by měla vybrat pouze ty, ve kterých získají studenti praxi takovou, která jim pomůže v budoucím uplatnění na trhu práce, která jim teoretické znalosti, které mají obohatí o možnost využití v praxi. Bude mít jistotu, že její studenti v praxi obstojí. Dozví se, zda teoretické poznatky získané ve škole jsou pro praxi a budoucí život studentův užitečné. V případě, že užitečné nejsou, může upravit studijní program. Pokud si z jejich studentů bude firma skutečně vybírat kvalitní zaměstnance, škola získá dobrou pověst a tím pádem i další studenty, kteří budou mít téměř jistotu, že po dokončení studia získají práci.

Další nespornou výhodou pro školy je možnost sponzoringu. Firma, která přijímá studenty na praxi se může rozhodnout sponzorovat školu, která studenty na praxi pravidelně vysílá, a tím si vychovává své potencionální zaměstnance. Zároveň se škola ocitne tak zvaně v centru dění a tím získá přehled o aktuální situaci na trhu práce.¹⁴

3.4 Přínos duálního vzdělávání a praxe pro firmy

Podle výzkumu (LMC, 2019) ¹⁵ si mezi praktikanty může firma vybrat svého budoucího zaměstnance. Při plnění praxe zjistí, jak se daný student staví k práci, problémům, zda je spolehlivý, má zájem o obor a má předpoklady k tomu, aby danou práci vykonával. Nezanedbatelná výhoda pro firmu je samozřejmě budování značky a dobré pověsti. Velkým firmám se spolupráce se školami vyplatí více, než firmám menším. Při rozhodování, zda spolupráci se školou uzavřít či nikoli hraje důležitou roli velikost firmy. Záleží na tom, kolik zaměstnanců firma pravidelně nabírá. V případě, že je počet malý a nenabírá pravidelně, není potřeba vychovávat si své budoucí zaměstnance již při studiu. Naopak pokud je společnost velká a nové zaměstnance pravidelně nabírá, je to pro ni velice důležité.

3.5 Přínos duálního vzdělávání a praxe pro společnost

Odbor analýz a informací Úřadu vlády České republiky (Pícl, Černý, Gargulák, 2015) ¹⁶ sděluje, že pokud mají firmy kvalitní pracovníky na vysoké profesní úrovni je přirozené, že odváděná práce je dobrá až velmi dobrá a firma je tedy schopná odolat konkurenci. Ekonomické výkony jsou na tom přímo závislé a nárůst ekonomiky je pro společnost prvořadou záležitostí, protože se od ní odvíjí úroveň de facto všeho dalšího. Výše hrubého domácího produktu ukazuje zjednodušeně řečeno na kvalitu ekonomiky a bohatství občanů. V zájmu celé společnosti je, aby se absolventi co nejdříve ekonomicky a sociálně zařadili. Praxe či duální vzdělávání může státu zajistit snížení nezaměstnanosti.

4 Příklad

4.1 Entwicklung des dualen Studiums in Deutschland – Geschichte und Statistik

Woher kommt das duale Studium? Seit wann gibt es das duale Studienmodell? Wir werfen einen Blick auf die Geschichte des dualen Studiums und seine Entwicklung.

4.1.1 Inhaltsverzeichnis

- Geschichte: So fing alles an
- Statistiken zur Entwicklung des dualen Studiums

4.2 Geschichte: So fing alles an

Die Beginne des dualen Studiums liegen in den frühen 1970er Jahren. In den 60er und 70er Jahren wurden in ganz Deutschland viele neue Schulen gegründet und gebaut, sodass es zu einem Anstieg der Abiturientenzahlen kam. Da die vielen neuen Abiturienten auch überwiegend studieren wollten, führte dies zu einem großen Andrang bei den Universitäten und neu entstandenen Fachhochschulen.

Durch diese schlagartig erhöhten Studierendenzahlen wurde zum einen die Frage gestellt, ob denn die Studierenden bzw. kommenden Absolventen noch bedarfsgerecht ausgebildet werden oder ob die zielgerichtete Ausbildung im Massenbetrieb der Hochschulen unterging. Hieran schloss sich zum anderen auch die Sorge der Unternehmen, dass ein Mangel an qualifizierten Nachwuchskräften entstehen könnte und die Unternehmen keine passenden Mitarbeiter mehr finden.

¹⁷ Entwicklung geschichte Statistik [online]. [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://www.wegweiser-duales-studium.de/infos/entwicklung-geschichte-statistik/>

4.2.1 Vorreiter Baden-Württemberg

Basierend auf diesen Überlegungen wurde 1972 das sogenannte "Stuttgarter Modell" der Öffentlichkeit vorgestellt, das die Idee von einer akademischen Bildung und einer praxisnahen Ausbildung in einem Studiengang zusammenfasst. Mit dieser Idee wurden 1974 die ersten Berufsakademien in Stuttgart und Mannheim neu geschaffen und einen Modellversuch des dualen Studiums gestartet.

Dieses neu geschaffene duale Ausbildungssystem wurde von den Schulabgängern so gut angenommen, dass schon 1982 die Modellversuchsphase für das neue Ausbildungs- und Studienmodell vom Landtag für erfolgreich beendet erklärt und die Berufsakademien fest im Bildungssystem verankert wurden.

Allerdings waren die Berufsakademie-Abschlüsse noch nicht als akademische Abschlüsse, wie etwa das Diplom oder der Magister von Universitäten und Fachhochschulen, anerkannt. Dies änderte sich erst 1995, als die Kultusminister der Länder eine Empfehlung an die Bundesländer aussprachen, nach der die Absolventen von Berufsakademie wie Fachhochschulabsolventen zu behandeln seien.

Dadurch wurde der Berufsakademie-Abschluss zwar immer noch nicht akademisch, aber die Anerkennung der Leistung wurde enorm aufgewertet, zum Beispiel dadurch, dass die Absolventen einer Berufsakademie nun auch in den öffentlichen Dienst aufgenommen werden konnten. Der Erfolg des baden-württembergischen dualen Ausbildungsmodells inspirierte in der Folgezeit auch andere Bundesländer, beispielsweise Berlin, Thüringen und Sachsen dazu, ebenfalls Berufsakademien einzurichten.

4.2.1.1 Duales Studium mit akademischem Abschluss

Im Jahr 2009 folgte dann vom Vorreiter-Bundesland BaWü ein nächster entscheidender Schritt. Alle Berufsakademien des Bundeslandes wurden in die neu geschaffene Duale Hochschule Baden-Württemberg (DHBW) überführt. Vorbild dafür ist das State University System der USA. Mit der Gründung der staatlichen DHBW erhalten nun auch die Absolventen der dualen Studiengänge einen akademischen Abschluss, nämlich

in den meisten Fällen den international anerkannten Bachelor. Heute gibt es in allen Bundesländern duale Studiengänge, die eine effiziente Verknüpfung von Praxiszeiten in den Betrieben und Theoriephasen in den Hochschulen (oder teilweise noch Berufsakademien) bieten.

4.3 Statistiken zur Entwicklung des dualen Studiums

Die erhöhte Nachfrage nach dualen Studiengängen lässt sich auch sehr gut an der Statistik vom Bundesinstitut für Berufsbildung ablesen. Allein von 2004 bis 2016 hat sich die Anzahl der dualen Studienangebote etwa verdreifacht und 2016 einen Höchststand mit knapp 1.590 Angeboten erreicht:

Jahr	Anzahl dualer Studiengänge	Beteiligte Unternehmen	Studierende
2016*	1.592	47.458	100.739
2015*	1.553	42.951	95.240
2014*	1.505	41.466	94.723
2013*	1.014	39.622	64.358
2012*	910	45.630	64.093
2011*	879	40.555	59.628
2011	929	40.874	61.195
2010	776	27.900	50.764
2009	712	26.121	48.796
2008	687	24.572	43.991
2007	666	24.246	43.220
2006	608	22.003	43.536
2005	545	18.911	42.467
2004	512	18.168	40.982

Tabulka 1 Statistiken zur Entwicklung des dualen Studiums

Die Werte beziehen sich laut Quelle ausschließlich auf Studiengänge für die Erstausbildung. Stand: Oktober 2016.

Quelle: BiBB

Damit geht auch eine große Steigerung der Studierendenzahlen einher, die wiederum mit der gestiegenen Zahl an Unternehmen, die das duale Studienmodell für sich entdeckt haben, zusammenhängt. Die Zahl der Unternehmen wuchs von rund 18.000 im Jahr 2004 auf über 47.000 beteiligte Firmen in 2016. Gleichzeitig stieg auch die Zahl der Studierenden von rund 40.000 auf über 100.000.

Zudem hat das Bundesinstitut für Berufsbildung den Anteil der verschiedenen Fachrichtungen von dualen Studiengängen veröffentlicht. 38 Prozent der Angebote sind im Bereich Ingenieurwesen zu finden, knapp gefolgt von den Wirtschaftswissenschaften mit 34 Prozent. Weitere angebotene Fachrichtungen sind Informatik (12 Prozent) sowie Sozialwesen, Erziehung, Gesundheit, Pflege mit 10 Prozent.

Eine weitere Erhebung hat sich mit dem Anteil der verschiedenen Bildungsinstitutionen beschäftigt. Von insgesamt 21.195 dualen Studenten im April 2011 waren nur 656 Personen an einer Universität eingeschrieben, an Fachhochschulen waren es 25.928, an sonstigen Hochschulen (z.B. DHBW) waren es 24.117 und an Berufsakademien 10.494 Studierende. Es bleibt abzuwarten, ob Universitäten zukünftig stärker in den Markt der dualen Studiengänge einsteigen, um Erstsemester für sich gewinnen zu können. Schon jetzt zeichnet sich aber ab, dass vor allem Fachhochschulen ihr duales Studienangebot stark ausweiten und Berufsakademien weniger Bedeutung zukommt.

4.4 Vývoj duálního studia v Německu – historie a statistiky

Odkud pochází duální studium? Od kdy existuje model duálního studia? Podíváme se na historii duálního studia a jeho vývoj.

1.1.1 Obsah

- Historie: Tak to všechno začalo
- Statistiky vývoje duálního studia

1.2 Historie: Tak to všechno začalo

Počátky duálního studia se datují od začátku 70. let. V 60. a 70. letech bylo v Německu založeno a postaveno mnoho nových škol, takže počet absolventů středních škol vzrostl. Skutečnost, že převažuje počet absolventů středních škol, kteří chtějí studovat, vedla k velkému náporu na univerzity a nově vzniklé vysoké školy odborné.

Na jedné straně tyto prudce zvýšené počty studentů vnesly otázku, zda studenti nebo budoucí absolventi byli stále ještě vyškoleni podle potřeby, nebo zda cílevědomě vzdělávání kleslo v masovém podniku vysokých škol. Na druhé straně jsou obavy firem, že by mohl vzniknout nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců a společnosti již nenajdou vhodné zaměstnance.

4.4.1 Průkopník Bádensko-Württembersko

Na základě těchto úvah byl veřejnosti v roce 1972 představen tzv. "Stuttgartský model", který shrnuje myšlenku akademického vzdělávání a praktické výuky ve studijním programu. S touto myšlenkou byla v roce 1974 vytvořena první odborná akademie ve Stuttgartu a Mannheimu a začal modelový pokus duálního studia.

Tento nově vytvořený systém dvojího vzdělávání byl absolventy škol tak dobře přijat, že v roce 1982 parlament spolkové země prohlásil, že zkušební fáze pro nový vzdělávací a studijní model byla úspěšně ukončena a Odborná akademie je pevně zakotvena ve vzdělávacím systému.

Nicméně ukončení odborné akademie nebylo uznané jako akademický titul, jako je diplom nebo mistr vysokých a odborných škol. To se změnilo teprve v roce 1995, kdy ministři školství spolkových zemí vydali doporučení federálním státům, podle něhož měli být absolventi odborných škol rovnocenní absolventům vysokých škol.

Ačkoli to neznamenal, že by byl po ukončení odborných škol udělen akademický titul, uznání tohoto úspěchu bylo enormně posíleno například tím, že absolventi odborné akademie mohli být nyní také přijati do státní služby. Úspěch duálního vzdělávání v Bádensku-Württembersku následně inspiroval i další spolkové země, jako je Berlín, Durynsko a Sasko, aby také zřídily odborné školy.

4.4.1.1 Duální studium s akademickým titulem

V roce 2009 následoval další rozhodující krok pro Bádensko-Württembersko. Všechny odborné akademie federálního státu byly převedeny na nově vytvořenou spolkovou státní univerzitu Baden-Wuerttemberg (DHBW). Vzorem je státní univerzitní systém USA. Se zřízením státního DHBW nyní absolventi duálních studijních programů obdrží akademický titul, který je ve většině případů mezinárodně uznávaný jako bakalář.

Dnes existují duální studijní programy ve všech federálních státech, které nabízejí efektivní propojení praxe ve firmách a teorie na univerzitách (nebo v některých případech na odborných školách).

4.5 Statistiky vývoje duálního studijního programu

Zvýšenou poptávku po duálních studijních programech lze také velmi dobře vyčíst ze statistik Federálního institutu pro odborné vzdělávání a přípravu. Od roku 2004 do roku 2016 se počet duálních studijních programů ztrojnásobil a dosáhl vrcholu v roce 2016 s téměř 1 590 nabídkami:

Rok	Počet duálních programů	Zapojené společnosti	Studenti
2016*	1.592	47.458	100.739
2015*	1.553	42.951	95.240
2014*	1.505	41.466	94.723
2013*	1.014	39.622	64.358
2012*	910	45.630	64.093
2011*	879	40.555	59.628
2011	929	40.874	61.195
2010	776	27.900	50.764
2009	712	26.121	48.796
2008	687	24.572	43.991
2007	666	24.246	43.220
2006	608	22.003	43.536
2005	545	18.911	42.467
2004	512	18.168	40.982

Tabulka 2 Statistiky vývoje duálního studijního programu

* Podle zdroje se hodnoty vztahují výhradně na studijní programy pro počáteční vzdělávání.

Vzniklo: říjen 2016.

Zdroj: BiBB

To je také doprovázeno velkým nárůstem počtu studentů, který je zase spojen se zvýšeným počtem společností, které objevily model duálního studia. Počet společností vzrostl z přibližně 18 000 v roce 2004 na více než 47 000 zúčastněných firem v roce 2016. Současně se počet studentů zvýšil z přibližně 40 000 na více než 100 000.

Federální institut pro odborné vzdělávání a přípravu, zveřejnil podíl různých oborů duálních studijních programů. 38 % nabídek je v oblasti strojírenství, těsně za ním je ekonomika s 34 %. Další nabízené obory jsou informatika 12 % a sociální práce, vzdělávání, zdravotnictví, opatrování 10 %.

Další průzkum zkoumal podíl různých vzdělávacích institucí. Z celkového počtu 21 195 duálních studentů v dubnu 2011 bylo na jednu univerzitu zapsáno pouze 656 studentů, 25 988 na odborných vysokých školách, 24 117 na jiných vysokých školách (např. DHBW) a 10 494 na odborných školách. Časem se uvidí, zda budou v budoucnu univerzity stále častěji vstupovat na trh s duálními studijními programy, aby získaly studenty prvního semestru. Je však již zřejmé, že zejména vysoké školy aplikovaných věd značně rozšiřují své duální programy a že pro odborné školy to není tak důležité.

4.6 Glosář:

- die Abiturientenzahlen – počet absolventů
- die Fachhochschulen – vysoké školy odborné
- die Berufsakademien – odborné akademie
- der Vorreiter – průkopník
- die Bildungsinstitutionen – vzdělávací instituce
- die Hochschulen – vysoké školy
- das duale Studium – duální studium
- die Entwicklung – vývoj
- zielgerichtete Ausbildung – cílevědomé vzdělávání
- der Anteil – podíl
- die Ausbildung – vzdělání
- das Bundesland – spolková země
- das Angebot – nabídka
- der Absolvent - absolvent

Kritériem výběru slov do glosáře byla klíčová slova v textu 1.1 Entwicklung des dualen Studiums in Deutschland – Geschichte und Statistik. Tato slova by měla čtenáři pomoci lépe porozumět textu.

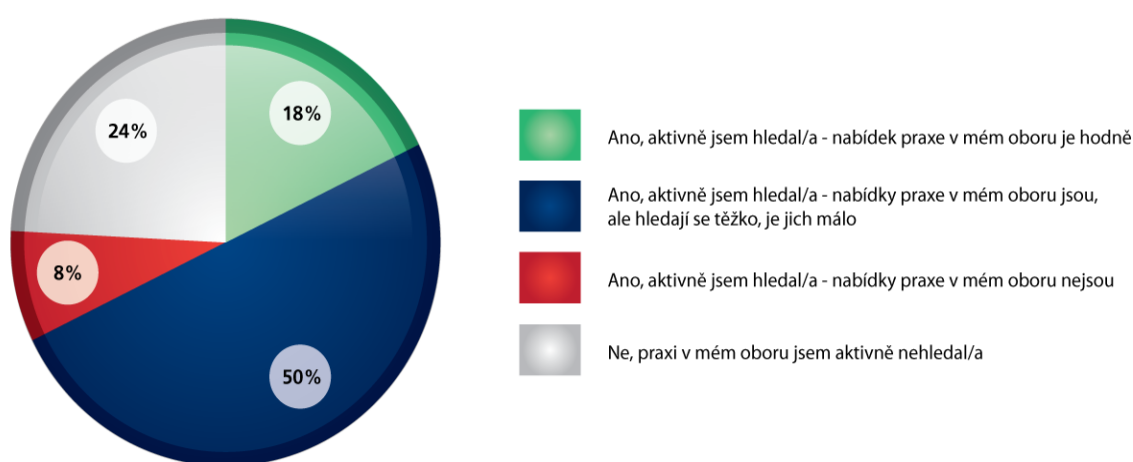
5 Analýza

V Následující analýze je zkoumán zájem studentů o praxi ve firmách a možnost ji získat.

5.1 Průzkum dostupnosti praxe a zájem českých studentů o její získání v roce 2012

Hledal/a jste během studia aktivně práci v oboru, který jste studoval/a (studujete)?

Pokud ano, jak byste ohodnotil/a možnosti získání praxe ve Vašem oboru během studia?

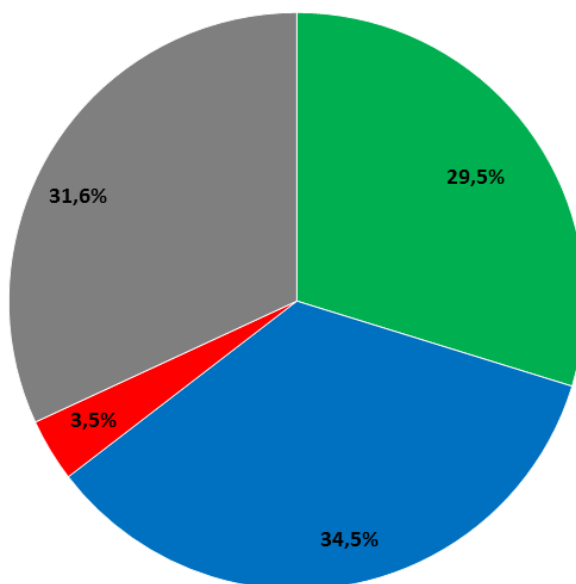
Zdroj: Jobs.cz, průzkum mezi 1915 studenty / absolventy v r. 2012

Graf 1 Průzkum dostupnosti praxe a zájem českých studentů o její získání v roce 2012

Komentář

Výše uvedený graf (2012)¹⁸ znázorňuje dostupnost praxe a zájem studentů o její získání v roce 2012. Největší podíl zabírá modrá oblast (50 %), která znázorňuje aktivní přístup studentů a nelehkou možnost získat praxi. Respondenti zaujímající šedou oblast (24 %) praxi v oboru nehledali. Jako další, je zelená oblast (18 %) vyobrazující aktivní přístup studentů a velmi snadné získání praxe, červená oblast (8 %) znázorňuje nemožnost získání praxe.

5.2 Průzkum dostupnosti praxe a zájem českých studentů o její získání v roce 2019

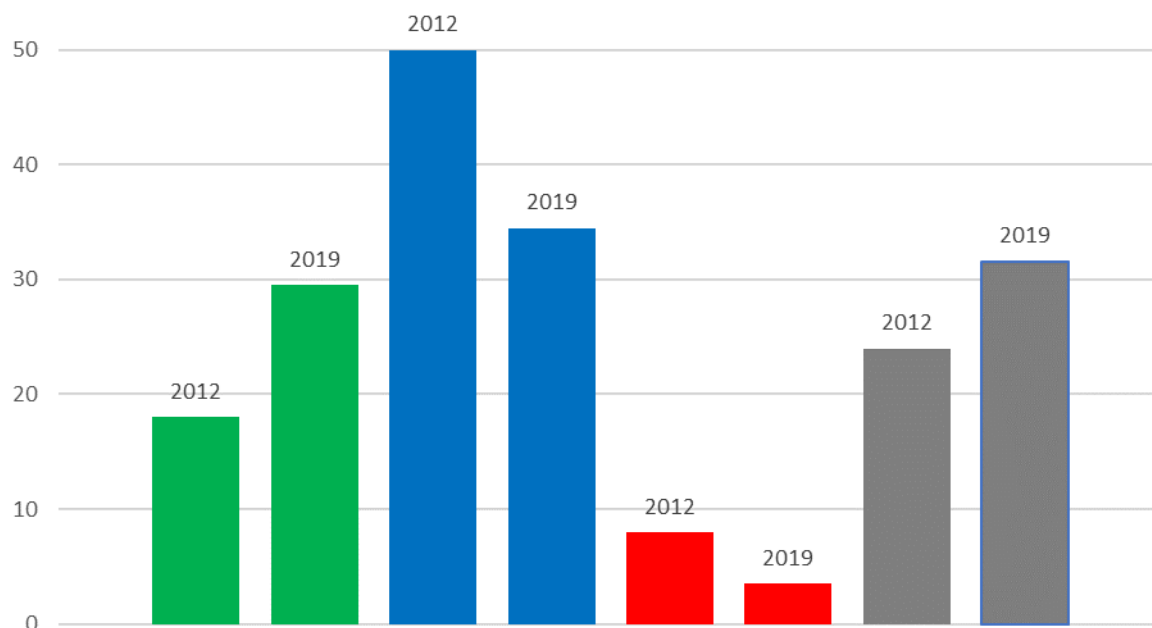
Graf 2 Průzkum dostupnosti praxe a zájem českých studentů o její získání v roce 2019

- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídek v mém oboru je hodně
- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídky praxe v mém oboru jsou, ale hledají se těžko, je jich málo
- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídky v mém oboru nejsou
- Ne, praxi v mém oboru jsem aktivně nehledal/a

Komentář

Výše uvedený graf znázorňuje zájem českých studentů o získání praxe a její dostupnost v roce 2019. Největší část pokrývá modrá oblast (34,5 %) vyobrazující aktivní přístup studentů a nelehkou možnost získat praxi. Dále je část šedá (31,6 %) ve které studenti praxi v oboru nehledali. Poté je velmi těsně zelená oblast (29,5 %) znázorňující aktivní přístup studentů a velmi snadné získání praxe. Jako poslední je červená část (3,5 %), kde studenti praxi hledali, ale nenašli.

5.3 Porovnání průzkumů z let 2012 a 2019

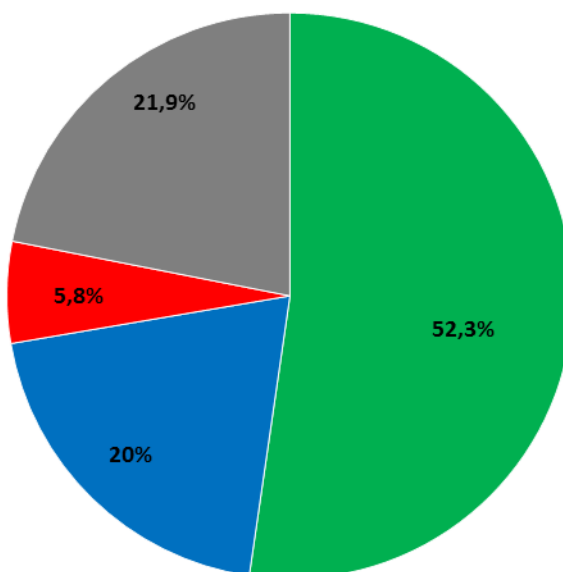
Graf 3 Porovnání dostupnosti praxe a zájem studentů o její získání v roce 2012 a 2019

- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídek v mém oboru je hodně
- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídky praxe v mém oboru jsou, ale hledají se těžko, je jich málo
- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídky v mém oboru nejsou
- Ne, praxi v mém oboru jsem aktivně nehledal/a

Komentář

Graf, který zkoumá dostupnost praxe a zájem studentů o její získání v roce 2012 a 2019 ukazuje, že v obou letech mají studenti problém najít praxi v oboru, ale ve srovnání je situace v roce 2019 lepší. Jako další je v obou letech část šedá, zobrazující studenty, kteří při studiu práci v oboru nehledali, v roce 2019 je takových studentů více. Předposlední je zelená oblast, ve které studenti našli praxi v oboru bez problémů jak v roce 2012, tak v roce 2019. Nejmenší podíl má v obou letech část červená, kde nabídky v oboru nejsou.

5.4 Průzkum dostupnosti praxe a zájem německých studentů o její získání v roce 2019

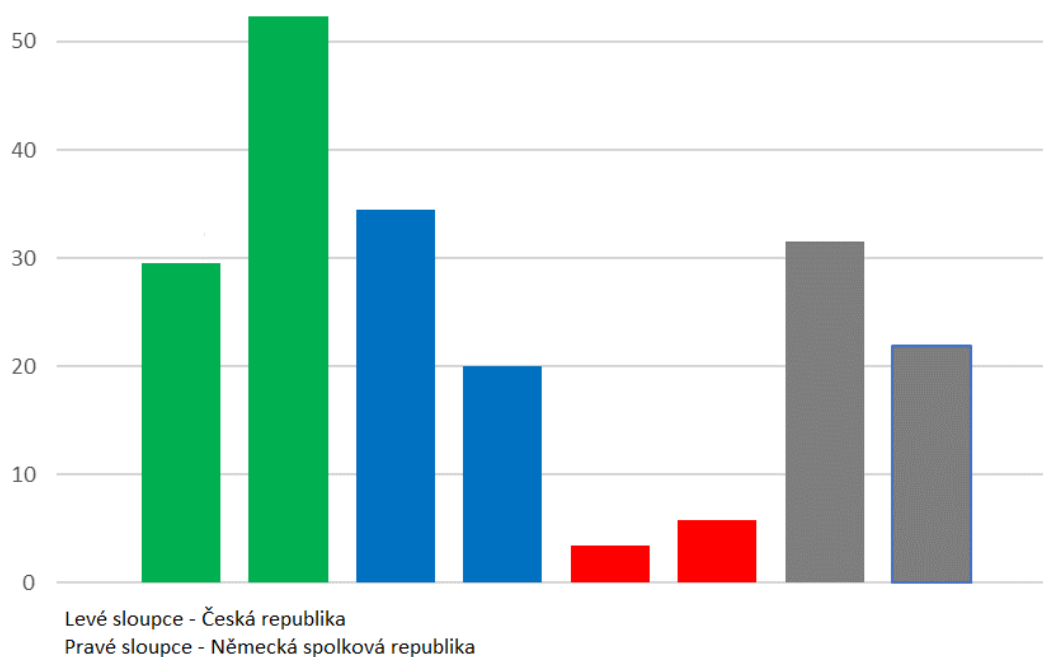
Graf 4 Průzkum dostupnosti praxe a zájem německých studentů o její získání v roce 2019

- Ja, ich habe aktiv gesucht - Es gibt viel Praktika-Angebote in dem Bereich, den ich studiere/studierte
- Ja, ich habe aktiv gesucht - Es gibt Praktika-Angebote in meinem Bereich, aber nur wenige
- Ja, ich habe aktiv gesucht - In meinem Bereich gibt es keine Angebote
- Nein, ich habe nicht aktiv nach Praktika in meinem Bereich gesucht

Komentář

Jak lze vyčíst z výše uvedeného grafu, více jak polovina německých studentů nemá problém se získáním praxe, tuto část pokrývá zelená oblast (52,3 %). Jako další je oblast šedá (21,9 %) kde respondenti odpověděli, že praxi nehledali, velmi těsně za ní je modrá část (20 %) kdy studenti aktivně hledali, ale nabídek v oboru není dostatek. Červená oblast (5,8 %) zahrnuje studenty, kteří praxi v oboru nenašli vůbec.

5.5 Porovnání dostupnosti praxe a zájmu českých a německých studentů

Graf 5 Porovnání dostupnosti praxe a zájem studentů o její získání v Česku a Německu v roce 2019

- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídek v mém oboru je hodně
- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídky praxe v mém oboru jsou, ale hledají se těžko, je jich málo
- Ano, aktivně jsem hledal/a – nabídky v mém oboru nejsou
- Ne, praxi v mém oboru jsem aktivně nehledal/a

Komentář

Graf, který srovnává situaci s dostupností praxe a zájmu českých a německých studentů ukazuje, že oproti Česku nemají němečtí studenti takový problém praxi získat. V zelených sloupcích je vidět, že je na tom Německo, co se týče nabídek praxe mnohem lépe než Česko. Modré sloupce znázorňují, že je v České republice více studentů, kteří mají problém praxi v oboru sehnat. Podobná situace v obou zemích je u sloupců červených zastupující studenty, kteří praxi v oboru nenašli. Z šedých sloupců se dá vyčíst, že je více českých studentů, kteří praxi v oboru vůbec nehledali.

5.6 Praxe a firmy

5.6.1 Stanoviska firem

Níže uvedené firmy jsou z velkého podílu podniky zabývající se cestovním ruchem, ve kterých jsem sama hledala praxi. Negativní ohlasy oslovených firem mě přivedly k myšlence zabývat se tématem hlouběji. Firmy jiných oborů jsou uvedeny pro možnost porovnání situace různorodých zaměření. Část uvedených informací se zakládá na mé vlastní zkušenosti a další zjištěná fakta jsou zkušenostmi jiných studentů nebo personalistů firem. Jako způsob zjišťování informací jsem zvolila verbální způsob kontaktování zainteresovaných osob.

Městská knihovna Most

Lokalita, působnost: Most / regionální

Oficiální název instituce: Městská knihovna Most, p. o.

Zakladatel: město Most.

Stručná charakteristika: Městská knihovna Most, p. o. je veřejná knihovna nabízející více než 115 tisíců svazků zahrnujících detektivky, romány, poezii, pohádky a mnoho dalšího.

Tradice: založení v roce 1919

Vztah k praxím: Knihovna dříve praktikanty přijímala, ale po negativních zkušenostech, jako je například nezáměr o budoucí spolupráci, již nepřijímá.

CK Invia s.r.o. Plzeň

Lokalita, působnost: Plzeň, celostátní

Oficiální název instituce: Invia.cz a.s.

Zakladatel: Statutární orgán, Boris Jean Eugene Raoul (člen představenstva) Karel Budka (člen představenstva) Jaroslav Adam Czernek (člen představenstva)

Stručná charakteristika: Invia.cz, a.s. je cestovní agentura. Specializující se na prodej dovolených na internetu.

Tradice: založení v roce 2002

Vztah k praxím: Praktikanty nepřijímají nikdy.

SETTOUR online s.r.o.

Lokalita, působnost: Plzeň, regionální

Oficiální název instituce: SETTOUR online s.r.o.

Zakladatel: Mgr. Martina Opatrná

Stručná charakteristika: SETTOUR online s.r.o. je cestovní kancelář, která nabízí zájezdy a dovolené.

Tradice: založení v roce 1991

Vztah k praxím: Zaměstnankyně v této kanceláři, žádnou praxi nenabídla a zmínila se o zkušenostech s problematikou praxe.

Alexandria a.s.

Lokalita, působnost: Praha, celostátní

Oficiální název instituce: Alexandria a.s.

Zakladatel: Ing. Alexandr Pavlov (předseda představenstva)

Stručná charakteristika: Cestovní kancelář Alexandria je zaměřená na prodej letních pobytových zájezdů.

Tradice: založení v roce 1993

Vztah k praxím: V plzeňské pobočce praktikanty nepřijímají se slovy, že se jim nikdo z časových důvodů nemůže věnovat.

STUDENT AGENCY k.s.

Lokalita, působnost: Brno, celostátní

Oficiální název instituce: STUDENT AGENCY k.s.

Zakladatel: Komplementáři STUDENT AGENCY holding, a.s., Martina Blahova (prokurista), Radim Jančura (komandista)

Stručná charakteristika: Komanditní společnost STUDENT AGENCY k.s. je zaměřena na prodej zájezdů, silniční motorovou dopravu, jak mezinárodní, tak vnitrostátní.

Tradice: založení v roce 1996

Vztah k praxím: Na plzeňské pobočce praxi nenabídlí.

CA Ideální zájezdy

Lokalita, působnost: Plzeň, regionální

Oficiální název instituce: Cestovní agentura Ideal-tour Plzeň

Zakladatel: Eva Králíčková Houdková

Stručná charakteristika: Cestovní agentura Ideální zájezdy je zaměřena na prodej zájezdů a průvodcovskou činnost.

Tradice: založení v roce 1996

Vztah k praxím: Tato cestovní agentura praktikanty přijímá, ale nepustí je k žádné důležité práci, ani komunikaci se zákazníky.

AIR MARINE Travel & Incentive s.r.o.

Lokalita, působnost: Praha, celostátní

Oficiální název instituce: AIR MARINE_Travel & Incentive s.r.o

Zakladatel: Miroslav Uherek (jednatel) Ing. Jana Brunnerová (jednatelka)

Stručná charakteristika: Cestovní kancelář zaměřující se na golfové evropské a exotické zájezdy.

Tradice: založena v roce 1996

Vztah k praxím: Cestovní kancelář AIR MARINE Travel & Incentive s.r.o. by praktikanta přijala, ale se slovy, že mu to nic nedá, protože na něj nebude čas a nepustí ho k důležité práci.

Hotel Rous

Lokalita, působnost: Praha, celostátní

Oficiální název instituce: HOTEL PLZEŇ s.r.o.

Zakladatel: Pavel Martínek (jednatel)

Stručná charakteristika: Hotel Rous provozuje hostinskou činnost.

Tradice: založení v roce 2007

Vztah k praxím: V době, kdy jsem sháněla praxi, nikoho nepotřebovali a bylo mi řečeno, že by se mi neměl kdo věnovat.

Hotel Central s.r.o.

Lokalita, působnost: Plzeň, regionální

Oficiální název instituce: Hotel Central

Zakladatel: Západočeské konzumní družstvo Plzeň; Tomáš Silovský (ředitel)

Stručná charakteristika: Hotel nabízí jak ubytování v 77 pokojích, tak konferenční prostory pro různé typy konferenčních a firemních akcí.

Tradice: založení v roce 1972

Vztah k praxím: Z vlastní zkušenosti vím, že hotel praktikanty přijímá, ale není jim od personálu věnováno tolik času, aby byla praxe smysluplná.

DUNA cestovní agentura, spol. s r.o.

Lokalita, působnost: Plzeň, regionální

Oficiální název instituce: DUNA cestovní agentura, spol. s r.o.

Zakladatel: Růžena Tatičková

Stručná charakteristika: Cestovní agentura DUNA se zabývá zprostředkováním obchodu a služeb.

Tradice: založení v roce 1996

Vztah k praxím: Praktikanty nepřijímá.

Chironax Dental Labor s.r.o.

Lokalita: Ústí nad Labem, celostátní

Oficiální název instituce: Chironax Dental Labor s.r.o.

Zakladatel: Ing. Daniel Pokorný

Stručná charakteristika: Zubní laboratoř

Tradice: založení v roce 1998

Vztah k praxím: Laboratoř praktikanty přijímá, ale trvá dlouho, než je pustí k důležitým činnostem. Majitel by velice ocenil systém duálního vzdělávání v České republice.

ZF Engineering Plzeň s.r.o.

Lokalita: Plzeň, celosvětové

Oficiální název instituce: ZF Engineering Plzeň s.r.o.

Zakladatel: ZF Holding Austria GmbH

Stručná charakteristika: Vývojové centrum automotive.

Tradice: plzeňská pobočka založena v roce 2002

Vztah k praxím: Společnost má zkušenost s duálním vzděláváním, pravidelně přijímá studenty z Německa.

KS Kolbenschmidt Czech Republic, a. s

Lokalita: Trmice, celosvětové

Oficiální název instituce: KS Kolbenschmidt Czech Republic, a. s

Zakladatel: Fond národního majetku České republiky se sídlem v Praze 1

Stručná charakteristika: Slévárna, obrobna motorových pístů.

Tradice: pobočka v České republice otevřena v roce 1992

Vztah k praxím: Praktikanty přijímá

Krajské státní zastupitelství Plzeň

Lokalita, působnost: Plzeň, regionální

Oficiální název instituce: Krajské státní zastupitelství Plzeň

Zakladatel: Stát

Stručná charakteristika: Krajské státní zastupitelství Plzeň zastupuje stát při ochraně veřejného zájmu ve věcech svěřených zákonem do působnosti státního zastupitelství.

Tradice: založení v roce 1994

Vztah k praxím: Praktikanti, kteří jsou přijati jsou puštěni pouze k základní administrativní činnosti, tzn. vytváření jednoduchých podání, vyřizování písemností atd.

5.6.2 Trainee program

Existují firmy, které nabízejí absolventům Trainee program (Hamalčíková, 2018)¹⁹ (například Komerční banka, Bosch, RWE, Tesco Stores, Škoda Auto, ČEZ, IBM, Raiffeisenbank, Staropramen a další) tento program je vhodný pro absolventy, kteří jsou ve firmě 6-8 měsíců. Práce je na plný úvazek a absolventi jsou platově ohodnoceni.

V případě, že se absolvent osvědčí, má velkou šanci, že ho firma zaměstná. Tento program je určen k tomu, aby si absolvent vyzkoušel práci ve velké firmě, kde se hned nedostane k důležitým projektům, ale může spolupracovat na zajímavých věcech. Pro absolventa je Trainee program důležitý v tom, že se dozví, jak firma funguje a zjistí, zda ho daná práce baví, či nikoli. Výhoda tohoto programu pro firmu je ta, že si vychová absolventa podle svých představ a má možnost vybrat si vyhovující pracovníky.

5.6.3 Příklad – Zahnradfabrik (ZF)

ZF ist ein weltweit führender Technologiekonzern in der Antriebs- und Fahrwerktechnik sowie der aktiven und passiven Sicherheitstechnik. Das Unternehmen ist mit 149.000 Mitarbeitern an rund 230 Standorten in nahe zu 40 Ländern vertreten. ZF zählt zu den weltweit größten Automobilzulieferern.

Im Jahr 2018 hat ZF einen Umsatz von 36,9 Milliarden Euro erzielt. Das Unternehmen wendet jährlich mehr als sechs Prozent seines Umsatzes für Forschung und Entwicklung auf.

²⁰ Duales studium bachelor of engineering elektrotechnik radolfzell baden [online]. [cit. 2019-01-19]. Dostupné z: <https://stellenangebot.monster.de/duales-studium-bachelor-of-engineering-elektrotechnik-radolfzell-baden-w%C3%BCrttemberg-de-zf-friedrichshafen-ag/201442663>

5.6.4 Česká verze překladu

ZF je přední světový technologický koncern v oblasti technologie pohonů a podvozků, jakož i technologie aktivní a pasivní bezpečnosti. Společnost má 149 000 zaměstnanců na zhruba 230 místech v téměř 40 zemích. ZF je jedním z největších světových dodavatelů automobilového průmyslu

V roce 2018 dosáhla ZF tržeb ve výši 36,9 mld. EUR. Společnost investuje ročně více než šest procent svých příjmů do výzkumu a vývoje.

5.6.5 Zkušenost s duálním vzděláváním ve firmě ZF Engineering z pohledu německých studentů jako dobrý příklad praxe

„Advantages of a study with 50 % practice:

- + *Useful things for work are learned at work*
- + *You get to know how the company works, processes in company, structure of the company*
- + *You get to know a lot of important people in the company, make new contacts*
- + *You improve your personal competences, such as communicational, social and intercultural competences*
- + *You can learn whatever you are interested in by choosing the department, e.g. I had projects in Gear Development, AEC in Pilsen, Autonomous Driving Alhorithm Development*
- + *After the study you can immediately start in the middle of the job*
- + *You get some money – to an engineer comparably low, but still enough for the living*

Disadvantages:

- *Theoretical content: we learn a lot, but nothing too deep*
 - *Very compressed – theoretical content should be the same as at universities of applied sciences – therefore, we have to learn much faster*
 - *Exams are in one week – learning is more stressy than at universities*
- For me the disadvantages are not of a high weight. I like to have some stress and its definetely doable. I would definetely do the same thing again, even if some people complain on your lag in theoretical background.*

I have also asked another student here, studying at an university of applied sciences. They have one practical semester (6 months) and usually the bachelor thesis to write in a company.

The advantages in his opinion:

- + *Helpful to get an impression of the future life in the jobs*
- + *Experience with reporting – writing of papers, thesis and reports to your supervisors*
- + *Experience with test rigs or other working equipment*
- + *Learn to communicate with colleagues and supervisors*
- + *Learn to prioritize tasks*
- + *Try the jobs you are interested in*
- + *Learning a different approach to tasks*
- + *Build your contact network*
- + *Teamwork*

Disadvantages:

- *You can be abused as cheap employee*

5.6.6 Překlad pohledu německého studenta na duální systém

„Výhody studia s 50 % praxí:

- + *Užitečné věci pro práci jsou učeny přímo v ní*
- + *Dozvíte se, jak společnost funguje, procesy ve společnosti, struktura společnosti*
- + *Poznáte spoustu důležitých lidí ve společnosti, navazujete nové kontakty*
- + *Zlepšujete své osobní schopnosti, jako jsou komunikační, sociální a interkulturní.*
- + *Výběrem oddělení se můžete naučit, co vás zajímá, já jsem měl jsem např. projekty v Gear Development, AEC v Plzni, Autonomní vývoj Alhorithm*
- + *Po studiu můžete okamžitě začít uprostřed práce*
- + *Dostanete nějaké peníze – na inženýra srovnatelně méně, ale stále dostatečně na život.*

Nevýhody:

- *Teoretický obsah: učíme se hodně, ale nic do hloubky.*
- *Teoretický obsah by měl být stejný jako na univerzitách aplikovaných věd – proto se musíme učit mnohem rychleji*
- *Zkoušky jsou v jednom týdnu – učení je více stresující než na univerzitách*

Zeptal jsem se také dalšího studenta, který studoval na univerzitě aplikovaných věd.

Mají jeden praktický semestr (6 měsíců) a zpravidla píší bakalářskou práci ve firmě.

Výhody podle jeho názoru:

- + *Je užitečné získat dojem z budoucího života v zaměstnání*
- + *Zkušenosti s podáváním zpráv – psaní dokumentů, diplomových prací a reportů vašim supervizorům*
- + *Zkušenosti s testovacími zařízeními nebo jiným pracovním zařízením*
- + *Naučíte se komunikovat s kolegy a supervizory*
- + *Naučíte se předpřipravovat úkoly*
- + *Vyzkoušíte si práci, o kterou máte zájem*
- + *Naučíte se odlišný přístup k úkolům*
- + *Získáte kontakty*
- + *Týmová práce*

Nevýhody:

- *Můžete být zneužíván jako levný zaměstnanec.“*

5.6.7 Vyjádření od zaměstnankyně ZF, která měla na starost studenta ze zahraničí

„V průběhu jara a léta 2018 jsem měla možnost spolupracovat na nově vznikajícím projektu se studentem z německého města Friedrichshafenu. Byl na konci druhého roku vysokoškolského studia, a byla to pro něj druhá alokace ve firmě. První absolvoval přímo v univerzitním městě, pro druhou praktickou část měl možnost praxe v zahraničí. Pracoval zde v Plzni jako projektový koordinátor a pomáhal realizovat vznik zcela nového aplikačního centra. Dostal možnost účastnit se pohovorů s inženýry v náborovém procesu, pomáhal definovat vybavení, které bylo pro nový tým třeba zajistit, a měl i možnost účastnit se důležitých plánovací schůzek s klienty z Německa. Věřím, že tyto zkušenosti pro něj byly velice obohacující a takováto praxe měla skutečně smysl. Čeští studenti na svých krátkých praxích mají jen velmi málo možností dostat se k opravdu zajímavým a zodpovědným úkolům, a to si myslím je velká škoda, jak pro ně samotné, tak pro jejich budoucí zaměstnavatele. Já osobně bych podobný přístup zde v ČR maximálně podpořila.“

6 Zhodnocení a závěr

Z výsledků výzkumu zaměřeného na dostupnost praxe a zájem studentů o její získání je zřejmé, že je dostupnost praxe uspokojivá, ale přesto stále není pro část studentů jednoduché najít firmu, ve které mohou praxi vykonávat.

Z důvodu, že je praxe po studentech vyžadována a někdy je i podmínkou pro absolvování, je studenty vyhledávána. Ne vždy se studenti setkají se vstřícností, je pochopitelné, že firmy nemohou projevovat zájem o studenty, kteří chtějí pouze krátkodobou praxi. Firmě se nevyplatí vynaložit čas a úsilí zaučit daného studenta.

Situace v Německu je o něco lepší než v České republice, z dotazníku pro studenty vyplývá, že více jak polovina studentů nemá problém sehnat praxi.

V některých německých školách existuje tzv. duální systém vzdělávání, který studentům umožňuje jak teorii ve školách, tak dlouhodobou praxi ve firmách. Duální systém v Německu je označován jako optimální typ vzdělávacího modelu. Duální vzdělávání je z pohledu studenta i zaměstnance velmi přínosné.

Z dotazníků pro české a německé studenty vyplývá, že je v Německu pro studenty získání praxe jednodušší než v České republice.

Z dotazovaných firem, je mnoho těch, které na praxi studenty neberou. Hlavním důvodem je neodpovídající délka praxe k potřebnému zaučení.

Řešení problému by mohlo být v zavedení duálního systému v němž si podnik připravuje své lidi sám, tedy praktická příprava se odehrává v konkrétním prostředí. Podniky by tedy měly možnost a dostatek času připravit odbornost studenta podle své představy.

Seznam literatury

- 1 Výroční zpráva národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. 1. Praha: NVÚ, 2013. ISBN 978-80-7481-019-0.
- 2 Praxe během studia – nutnost nebo přežitek? Studenta.cz [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: https://www.studenta.cz/work/praxe-behem-studia-nutnost-nebo-prezitek/r~st:article:3449/?fbclid=IwAR1VSnkTX07_sWAqqvHOPov3K2gKWcW-gMUwc_TJUIqP9jMwPx5nslqoJIs
- 3 DOLEŽALOVÁ, Gabriela, Daniela CHAMOUTOVÁ, Hana NOVOTNÁ, Jana TRHLÍKOVÁ, Helena ÚLOVCOVÁ, Martin ÚLOVEC a Jiří VOJTĚCH. Uplatnění absolventů škol na trhu práce – 2017. Praha: NÚV, 2018. ISBN 978-80-7481-205-7.
- 4 Studenti vysokých škol si věří. Ipsos [online]. 10.4.2017 [cit. 2019-03-07]. Dostupné z: <https://www.ipsos.com/cs-cz/studenti-vysokych-skol-si-veri>
- 5 Proč pracovat při studiu? Je lepší brigáda, stáž nebo trainee program? [online]. 2018 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/proc-pracovat-pri-studiu-je-lepsi-brigada-staz-nebo-trainee?fbclid=IwAR0mt3fbnBN6RAY54LTCtVI4dCnXLBfgC8uSc06ki9bzwMNhh4nGB2qh m2w>
- 6 Studenti na školách mají málo praxe, myslí si Češi [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.vysokeskoly.cz/clanek/studenti-na-skolach-maji-malo-praxe-mysli-si-cesi?fbclid=IwAR25oacBlg8c4a4vSylAtyPSEMJPNACAZuMBdZd57XF1D3MA4X4v3Gad07 A>
- 7 KLEGA, Mgr. Jiří. Neplacená praxe ve firmách: studenti i zaměstnavatelé na hraně zákona [online]. 2016 [cit. 2019-03-21]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/neplacena-praxe-ve-firmach-studenti-i-zamestnavatele-na-hrane-zakona-100528.html?fbclid=IwAR1zsQHApkCkeKweCPPQQG5kssUzg47dcchcpivdCD46rrFKhOTEz DoDFYQ>
- 8 Analýza systému odborného vzdělávání v Evropě a ve světě [online]. Česká republika, 2015 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/POSPOLU/Studie_dualni_systemy_FIN.pdf?fbclid=IwAR2BcGQyl Wq1c9fS4PoaIKVErI7sSuBF3Iyi3Yxy1uxbUVjNT4IOYmmN--M
- 9 PÍCL, Michal, Jan ČERNÝ a Karel GARGULÁK. Duální systém odborného vzdělávání jako řešení potřeb trhu práce v ČR. 1. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015. ISBN 978-80-7481-019-0.

- 10 HIPPAACH-SCHNEIDER, Ute; KRAUSE, Martina; Christian WOLL. Berufsbildung in Deutschland: Kurzbeschreibung. Belgien: Europäisches Zentrum für die Förderung der Berufsbildung, 2007. ISBN 978-92-896-0475-8.
- 11 Broschüren Handbuch Betriebe [online]. [cit. 2019-01-13]. Dostupné z: http://www.dhbw.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/Broschueren_Handbuch_Betriebe/DH_BW_Imageflyer_Deutsch.pdf
- 12 <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/diky-dualnimu-studiu-najdou-absolventi-rychleji-perspektivni-uplatneni/20701> [online]. [cit. 2019-01-10].
- 13 Příklady dobré praxe v oblasti spolupráce firem a škol v odborném vzdělávání v ČR [online]. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://mpo.cz/assets/cz/prumysl/zpracovatelsky-prumysl/2017/2/Priklady-dobre-praxe-v-oblasti-spoluprace-firem-a-skol-v-odbornem-vzdelavani-z-CR-a-zahranici.pdf>
- 14 <https://tschechien.ahk.de/> [online]. [cit. 2019-04-30].
- 15 Co české firmy skutečně oceňují na spolupráci se školami [online]. [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.lmc.eu/cs/magazin/clanky/co-ceske-firmy-skutecne-ocenuji-na-spolupraci-se-skolami/>
- 16 PÍCL, Michal, Jan ČERNÝ a Karel GARGULÁK. Duální systém odborného vzdělávání jako řešení potřeb trhu práce v ČR. 1. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015. ISBN 978-80-7481-019-0. strana 35
- 17 Entwicklung geschichte Statistik [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.wegweiser-duales-studium.de/infos/entwicklung-geschichte-statistik/>
- 18 Studenti si uvědomují, jak důležité je při studiu získat praxi, příležitostí však mnoho nevidí [online]. [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.jobs.cz/poradna/studenti-si-uvedomuji-jak-dulezite-je-pri-studiu-ziskat-praxi-prilezitosti-vsak-prilis-mnoho-nevidi/>
- 19 Co jsou to trainee programy [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.studentmag.cz/co-jsou-to-trainee-programy-ptali-jsme-se-u-12-velkych-ceskych-firem/> Je pro vás trainee program to pravé? [online]. [cit. 2019-03-20]. Dostupné z: <https://www.jobs.cz/poradna/je-pro-vas-trainee-program-to-prave/>
- 20 Duales studium bachelor of engineering elektrotechnik radolfzell baden [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://stellenangebot.monster.de/duales-studium-bachelor-of-engineering-elektrotechnik-radolfzell-baden-w%C3%BCrttemberg-de-zf-friedrichshafen-ag/201442663>

Seznam tabulek

TABULKA 1 STATISTIKEN ZUR ENTWICKLUNG DES DUALEN STUDIUMS.....	27
TABULKA 2 STATISTIKY VÝVOJE DUÁLNÍHO STUDIJNÍHO PROGRAMU	31

Seznam grafů

GRAF 1 PRŮZKUM DOSTUPNOSTI PRAE A ZÁJEM STUDENTŮ O JEJÍ ZÍSKÁNÍ V ROCE 2012	33
GRAF 2 PRŮZKUM DOSTUPNOSTI PRAXE A ZÁJEM ČESKÝCH STUDENTŮ O JEJÍ ZÍSKÁNÍ V ROCE 2019	34
GRAF 3 POROVNÁNÍ DOSTUPNOSTI PRAXE A ZÁJEM STUDENTŮ O JEJÍ ZÍSKÁNÍ V ROCE 2012 A 2019.....	35
GRAF 4 PRŮZKUM DOSTUPNOSTI PRAXE A ZÁJEM NĚMECKÝCH STUDENTŮ O JEJÍ ZÍSKÁNÍ V ROCE 2019	36
GRAF 5 POROVNÁNÍ DOSTUPNOSTI PRAXE A ZÁJEM STUDENTŮ O JEJÍ ZÍSKÁNÍ V ROCE 2019.....	37